

FORUM MILITARNE NARODOWEGO CENTRUM STUDIÓW STRATEGICZNYCH

Narodowe Centrum Studiów Strategicznych zorganizowało w dniu 14 czerwca 2016 roku debatę ekspercką, której celem było opracowanie rekomendacji na szczyt NATO w Warszawie. Tematem przewodnim Forum był problem zabezpieczenia wschodniej flanki Paktu. Otworzyło go wystąpienie ministra spraw zagranicznych Witolda Waszczykowskiego.

Forum było jednodniowym spotkaniem ekspertów, składającym się z dwóch części. W części pierwszej, otwartej dla słuchaczy, zaprezentowano dwa raporty, będące w istocie dokumentami analityczno-prognostycznymi. Pierwszy z prezentowanych dokumentów nosił tytuł *NATO – różne wyzwania, wspólne odpowiedzi*. Został on przygotowany przez grupę ekspertów Instytutu Studiów Wschodnich. W dokumencie wskazano najważniejsze – w opinii autorów raportu – wyzwania stojące przed Sojuszem jako organizacją gwarantującą bezpieczeństwo państw członkowskich. Zawarte oceny i diagnozy dotyczyły problematyki szeroko pojętego bezpieczeństwa obszaru euroatlantyckiego.

Drugi z prezentowanych dokumentów to sprawozdanie z polsko-amerykańskiego Seminarium Planowania Kryzysowego, które zorganizowały wspólnie Narodowe Centrum Studiów Strategicznych oraz Center for Strategic and Budgetary Assessments. W dokumencie tym zdefiniowano najważniejsze zagrożenia bezpieczeństwa w obszarze zainteresowania NATO i zaprezentowano możliwe scenariusze rozwoju potencjalnych konfliktów politycznych z użyciem sił zbrojnych. Na tym tle zaproponowano możliwe formy zaangażowania Sił Zbrojnych RP oraz niezbędne – w opinii autorów – kierunki rozwoju polskiej armii

Zasadnicza, część Forum – Warsztaty Eksperckie – miała charakter zamknięty, ograniczony do dyskusji zaproszonych osób. Prowadzona była ona w gronie decydentów politycznych, przedstawicieli instytucji wojskowych, ekspertów NCSS oraz zaproszonych – również w charakterze ekspertów – gości. Warsztaty prowadzone były w trzech grupach tematycznych, wynikających wprost z wniosków zaprezentowanych w ramach sprawozdania z Seminarium Narodowego Centrum Studiów Strategicznych oraz Center for Strategic and Budgetary Assessments:

- Konflikt poniżej progu wojny;
- Konflikt konwencjonalny;
- Eskalacja konfliktu.

Każdy z paneli składał się z trzech debat prowadzonych przez zaproszonych do dyskusji ekspertów. Poruszane kwestie to: wojna cybernetyczna ze szczególnym uwzględnieniem wojny informatycznej, oceny podatności infrastruktury krytycznej państwa na

zagrożenie cyberatakami. W debatach tego panelu udział brali m.in. współautor polskiej Doktryny cyberbezpieczeństwa RP prof. Tomasz Aleksandrowicz, członkini zespołu eksperckiego przy Biurze Bezpieczeństwa Narodowego ds. bezpieczeństwa cyberprzestrzeni RP dr Joanna Świątkowska oraz reprezentujący Ministerstwo Cyfryzacji i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa eksperci Andrzej Szyszko i Adam Politowski. W trzeciej części debat tego panelu, poświęconemu roli Obrony Terytorialnej we wspieraniu systemu obrony na wschodnich rubieżach NATO, obok dyrektora Programów Militarnych NCSS dr Mariusza Kordowskiego i Christiny Filarowski-Sheaks uczestniczyła członkini sejmowej Komisji Obrony Narodowej Anna Maria Siarkowska.

Drugi panel koncentrował się na problemie działań, jakie powinien podejmować Pakt północnoatlantycki w sytuacji wystąpienia konfliktu konwencjonalnego. Rozważano w nim kwestię wydatków zbrojeniowych pod kątem ich adekwatności do realnego poziomu zagrożenia oraz sposobach prowadzenia działań zbrojnych, w tym prowadzonych na akwenach Morza Bałtyckiego. W debatach tych uczestniczyli między innymi przewodniczący sejmowej Komisji Obrony Narodowej Michał Jach, dyrektor Projektu Wydatków Wojskowych Sztokholmskiego Instytutu Badań nad Pokojem (SIPRI) Sam Perlo-Freeman, Sebastian Feyock z niemieckiego *think-tanku* Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik, dowódca Wielonarodowego Korpusu Północ – Wschód w latach 2013–2015 gen. Bogusław Samol, prof. Piotr Mickiewicz oraz eksperci Center for Strategic and Budgetary Assessments oraz Narodowego Centrum Studiów Strategicznych – Jacob Cohn i Bohdan Pac.

Dyskusja w trzecim panelu poświęcona była w szczególności kwestii rosyjskiego oddziaływania na wschodniej flance Paktu i możliwym środkom przeciwdziałania. Do debaty zaproszono dra Andrzeja Wilka z Ośrodka Studiów Wschodnich, profesorów Nicolaia Sokova z Vienna Center for Disarmament and Non-Proliferation i Jarno Limnélla z Aalto University oraz dr Igora Sutyagina z Royal United Services Institute.

Szanując przyjętą przez Organizatorów zasadę, iż debaty prowadzone będą w formule Chatham House, która zezwala na upublicznianie informacji uzyskanych podczas debaty, tylko pod warunkiem nieujawniania tożsamości jej uczestników, ograniczę się do stwierdzenia, iż zaprezentowane opinie polskich i zagranicznych ekspertów dotyczyły przede wszystkim wyzwań, jakie stoją przez Paktem Północnoatlantyckim i każdym z krajów członkowskich w konsekwencji zmieniającej się dynamicznie sytuacji geopolitycznej.